

На Львівщині щороку майже 700 дітей зазнають опіків: як захистити маленьких мешканців.

За статистикою, щорічно на Львівщині майже 700 дітей зазнають опіків. В Україні – близько 10 тисяч дітей. З них 25 – 40 дітей гине внаслідок опіків, несумісних із життям. За частотою опікові травми займають друге місце серед дитячого травматизму, проте за важкістю клінічного перебігу, складністю лікування, вартістю та наслідками – є одними із найскладніших.

Лікування опіків у дітей не завершується етапом загоєння ран. Термічна травма зумовлює формування рубців, функціональні і естетичні наслідки яких іноді потребують лікування упродовж усього подальшого життя. Стаціонарне лікування дитини з опіками понад 30 % поверхні тіла становить понад 100 тис грн. впродовж першого року лікування, та 25-50 тис. грн. – у наступні роки.

«У Львові та Львівській області щороку майже 700 дітей зазнають опіків. Дві третини із них потребують стаціонарного лікування в умовах спеціалізованого опікового центру, який знаходиться на базі Комунальної 8-ї міської клінічної лікарні міста Львова» - зазначає начальник міського управління охорони здоров'я Володимир Зуб.

Як показує досвід дитячого опікового відділення 8-ї міської клінічної лікарні, майже всі випадки термічних уражень у дітей стаються у побуті. Достатньо гарячої води, яка міститься у одній чашці чаю або кави, щоб спричинити важкий опік площею 30 % у дитини віком до 3 років.

За словами завідувача опіковим центром, головного комбустіолога Львівської області Василя Савчина, значна частина таких опіків відбувається з вини або неогляду батьків. А що найважливіше, дотримання простих правил обережності дозволило би уникнути щонайменше 2/3 трагічних випадків опіків у дітей.

Відтак, зважаючи на актуальність і значущість проблеми опікових травм у дітей, з метою підвищення рівня обізнаності, відповідальності за здоров'я і безпеку дітей, профілактики дитячого травматизму від опікової хвороби, управління охорони здоров'я Львівської міської ради спільно з опіковим центром комунальної 8 міської клінічної лікарні, українсько-американським соціальним проектом «Doctor Collaborating to Help Children» – «Лікарі, які об'єднуються заради допомоги дітям» (керівник проекту – Геннадій Фузайлов, професор Гарвардської медичної школи, лікар бостонської клініки Shriners Hospitals for Burn Children, США) та приватним медичним центром «Інтерсоно» проводять інформаційні профілактичні акції, консультації та оперативні втручання меленьким пацієнтам з опіковими травмами різного ступеня важкості.

Зокрема, цього року у межах проекту «Проти опіків» надруковано та розповсюджено 25 тис. буклетів та 1,5 тис. тематичних плакатів; розроблені плакати інфографіки з надання першої медичної допомоги; 500 плакатів розміщено у вагонах Львівської залізниці та на вокзалі. Також проведено два масових заходи, у яких взяли участь понад 600 батьків та дітей: просто неба команда проекту навчала усіх охочих правилам, як вберегти свою дитину від опіків у побуті та як правильно надати першу медичну допомогу. Проводиться навчання майбутніх батьків у «Школах відповідального батьківства», які функціонують у всіх жіночих консультаціях закладів охорони здоров'я м. Львова та інструктажі матерів під час відвідування дитячих поліклінічних відділень та під час патронажу лікарів вдома; проводиться інформування та навчання батьків вихователями у ДНЗ та ін.

За словами Мирослави Децик, координатор проекту «Проти опіків», українсько-американський соціальний проект «Лікарі об'єднуються заради допомоги дітям» уже вп'яте об'єднав у Львові найкращих фахівців з інтенсивної терапії, пластичної хірургії та дитячих анестезіологів, медсестер із США та України. Проект щороку росте, розвивається та вдосконалюється. Впродовж трьох років працював на базі опікового центру 8 міської клінічної лікарні м. Львова, у грудні 2015 року – в ЛОДКЛ «ОХМАТДИТ», а цього року – на базі ПП «Медичний центр «Інтерсоно».

Цього року оглянуто 139 дітей із рубцевими змінами та контрактурами після опіків. 40 дітям проведені оперативні втручання, і частину дітей відібрано для скерування на лікування у США. Зокрема, під час останнього візиту лікарів Бостонської клініки у вересні в опіковий відділ потрапила дитина з важкими опіками – близько 65% поверхні тіла. Завдяки співпраці львівських лікарів та американських колег, стан дівчинки вдалося стабілізувати та підготувати її до транспортування в опікову клініку Шрайнерс у Бостоні, де вона перебуває на лікуванні.

Цей трагічний випадок ще раз привернув увагу лікарів до необхідності продовжувати профілактичні акції серед населення, спрямованих на поширення знань про прості правила, які рятують життя. Адже кожне із цих «простих правил» – трагічний досвід, вистражданий дитячим болем і материнськими сльозами.

Прості правила, які рятують життя, або як захистити дітей від опіків:

Запобігання опіків кип'ятком (80% таких опіків стаються на кухні або у ванній):

- Не їжте і не пийте нічого гарячого, коли дитина сидить у Вас на колінах або коли Ви тримаєте її на руках. Діти будуть тягнутися до чашки, склянки або тарілки, щоб подивитися, що в них.
- Не ставте горнятка або чайники близько до краю столу.
- Не використовуйте звисаючих вниз скатертин.
- Слідкуйте за тим, щоб дроти електричних кип'ятильників й чайників не звисали вниз.
- Готуйте їжу на далеких конфорках. Завжди ставте каструлі і сковорідки на плиту ручками назад.
- Використовуйте захисну решітку для плити, щоб Ваша дитина не могла доторкнутися до гарячих поверхонь або перевернути на себе каструлі з гарячим вмістом.
- Гасіть палаюче масло, накривши його кришкою. Ніколи не гасіть масло водою.
- Пляшечки й каша, розігріті в мікрохвильовій печі, часто здаються лише теплими, хоча всередині обпікаюче гарячі. Тому ретельно перемішайте їжу і скуштуйте її, перш ніж приступити до годування дитини.
- Не залишайте на підлозі відра, каструлі або тази з гарячою водою – діти можуть зачепитися і впасти туди
- Ніколи не заливайте у ванну тільки гарячу воду, контролюйте температуру води термометром.
- Не залишайте важіль змішувач в положенні «гаряча вода». При відкриванні крана дитина може обшпаритися.
- Прилаштуйте до крана спеціальний термостат, який обмежує нагрівання води до 50 °С.
- Заливайте в грілку воду температурою не вище 50 °С і добре закручуйте кришку.
- Не залишайте дитину одну без нагляду, коли вона робить інгаляцію. Дитина може легко потягнути на себе зі столу рідину для інгаляції разом з рушником.
- Не варто недооцінювати «радіус дії» вашої дитини – він збільшується із кожним днем!

Запобігання опіків полум'ям:

- Ніколи не залишайте дитину одну близько відкритого вогню, палаючих свічок і т.д.
- Завжди тримайте сірники та запальнички під замком
- Виходячи з кімнати, вимикайте праску і виймайте штекер з розетки.
- Захистіть гарячі батареї, труби опалення і камінні печі решітками, оскільки вони можуть бути причиною контактного опіку.
- Не кладіть у дитячу постіль електроковдри. Немовля, маленька дитина не може сказати, що їй стає занадто гаряче. Не затемняйте світло лампи за допомогою хустки або паперу.
- Прикрашаючи новорічну ялинку замість свічок використовуйте світлові гірлянди.
- Не дозволяйте дітям гратися з бенгальськими вогнями. Від іскри може загорітися одяг.
- Не дозволяйте дитині гратися з петардами, феєрверками і різноманітними салютними установками: це забави для дорослих, і дітям поруч не місце.
- Не можна носити хлопавки, петарди в кишені, бо вони можуть

запалитися внаслідок тертя.

- Клеї можуть спалахнути від найменшої іскри, якщо вони вступають у взаємодію з повітрям. Балончики з аерозолем не можна тримати поблизу відкритого вогню.
- Не можна ходити по попелищі багаття, навіть якщо воно виглядає загашеним. Найчастіше воно ще гаряче.
- Не забувайте: діти схильні повторювати за батьками всі пустощі.

Запобігання опіків електричним струмом:

- Не можна запускати повітряних зміїв поблизу від лінії електропередач.
- Вимагайте негайного ремонту дефектних електропроводів, розеток.
- Необхідно оснастити електричні розетки захистом від дітей і охоронним вимикачем, який спрацьовує при появі витоку струму.
- Не можна встановлювати електроприлади поблизу води.
- Не наближатися до опори високовольтних ліній електропередач та трансформаторних будок, електричних дротів, які вільно лежать на землі.
- Не займатися екстремальним «серфінгом» на електричці. Навіть без прямого контакту зі струмоведучими проводами електрична дуга може вразити на відстані 1-2 метри.

Попередження опіків побутовими хімічними речовинами:

- Чистячі засоби і медикаменти зберігати в недоступному для дітей місці.
- Отруйні або їдкі рідини ні в якому разі не дозволяється зберігати в пляшках з під лимонаду чи води.

Загальні правила:

- Необхідно зробити безпечними потенційні джерела небезпеки.
- Пам'ятайте що для дитини «заборонений плід солодкий». Пояснення і створення навичок – це найкращий захист: навчіть дитину, як правильно запалювати і гасити сірники, свічки, багаття, тощо.
- Завжди подавайте правильний приклад: у жодному разі не лейте займисті рідини на занадто слабко тліюче вугілля гриля. Не грайте з вогнем, підпалюючи гілки передріздвяних ялинок.
- Поясніть дитині, що коли починається пожежа, вона повинна тікати і голосно кричати «Пожежа!». Найчастіше замість того, щоб тікати, діти ховаються або намагаються врятувати свою улюблену іграшку.
- Покажіть дитині можливі шляхи порятунку і систематично тренуйте її.
- Встановіть в будинку або квартирі датчики диму. Дим такий самий небезпечний, як вогонь. При наявності диму легше дихати, повзучи по підлозі, ніж при пересуванні в повний зріст.
- Завчіть з дитиною, як викликати пожежну команду: набрати номер 101, відповісти на 5 найважливіших питань - Де горить? Хто дзвонить? Що трапилося? Які ушкодження? Скільки постраждалих?

Перша допомога при опіках

- При нещасному випадку негайно охолоджуйте місце опіку водою упродовж 10-15 хвилин. Вода при цьому повинна мати температуру не нижчу +15° С, інакше дитина може переохолодитися. Охолодження такою водою має й знеболюючий ефект.
- Збити вогонь з дитини треба за допомогою ковдри, води або перекочуванням по землі.
- При ураженні електричним струмом насамперед необхідно розімкнути електричний ланцюг.
- Негайно викличте бригаду швидкої допомоги за телефоном 103.
- Ні в якому разі не обробляйте опікову рану борошном, зубною пастою, аслом, спиртом і іншими «народними» методами.
- Пам'ятайте про те, що ваша дитина знаходиться в шоковому стані. Не залишайте її одну до прибуття лікаря швидкої допомоги.
- Зверніться за консультацією до лікаря, навіть якщо Вам здається що дитина отримала незначний опік, особливо якщо опік поширюється на одну із таких ділянок тіла: обличчя, ший, кисті, стопи, промежину, ділянки суглобів. Не можна недооцінювати важкість отриманої опікової травми – внаслідок зневоднення та болю вона може спричинити швидке погіршення стану дитини.